POVÍDÁNÍ SE SPISOVATELEM MILANEM DUŠKEM [1/2], Žamberk

A talk with writer Milan Dušek, Žamberk, CZ

Prozaik pan **M i l a n D U Š E K** se narodil 1. května 1938 v Rosicích n. Labem. Žije a píše v Helvíkovicích u Žamberka. Dnes autor převážně kriminální, detektivní a dobrodružné literatury. V mládí se inspiroval knihami lesníka a spisovatele pana Jaroslava Hubálka, ale první povídku publikoval až ve věku třiceti let, v roce 1968 v Československém vojáku. Své dvě první samostatné knížky vydal v nakladatelství KRUH v Hradci Králové, kde byl šéfredaktorem Doc. Jan Dvořák.

Jak jsi vnímal svoji příležitost prosadit se na poli literatury? Až do prvního setkání s šéfredaktorem PhDr. Janem Dvořákem jsem psal povídky do časopisů a literárních příloh novin. Převážně šlo o vzpomínky na moji delší službu na hranicích. V té době jsem pracoval u potahu kolem Nového Hrádku, stahoval s koněm pokácené a oklestěné kmeny k návalům při cestách. Ne všude se do porostů odvozní automobily dostaly. Do KRUHU jsem jel zatížen obrovskou trémou, přestože jsem měl napsaný podle mého ucelený rukopis ze Šumavy a desítky povídek. Jan Dvořák odsunul všechno stranou, že si to přečte později. Dlouho jsme mluvili o úloze literatury a co je pro autory důležité. Jeho zásluhou jsem se odvážil sem tam něco poznamenat. Byl to jiný svět a zachtělo se mi být jeho součástí. Odjížděl jsem s odhodláním, že šanci využiji. Při druhé návštěvě mi předal rukopisy, na každé stránce připomínky. Pak znovu dlouhý rozhovor, v závěru slova: *„Zkuste povyprávět, jak vodíte koně po lese. Na všechno ostatní máte čas.“* Když v roce 1973 vyšel sborník *Začátek*, měl jsem v něm dvě povídky: *Kláda*, z těch šumavských a *Sváteční nemoc*, která se v roce 1977 stala součástí mé první knížky *Cesty vysokým lesem.*

Když se dnes ohlédneš, co bylo nejdůležitější pro Tvůj další literární růst? Stoprocentně období, kdy jsem začal jezdit k Janu Dvořákovi. Četl mé pokusy a já reagoval na jeho konstruktivní připomínky. Nepochybně přispělo i správné nasměrování. Oceňuji, že mě Jan Dvořák „nelámal“ k obrazu svému, ale radil, jak najít vlastní cestu.

Doc. Jan Dvořák měl velký rozsah působení, ale jevil se mi uzavřený. Jaký to byl vlastně člověk? Z mého pohledu neobyčejně vzdělaný a vstřícný, když viděl zájem a třeba jen střípek talentu byl ochoten pomoci. Ani náznakem nedal najevo „na mne nemáš“, nic nevnucoval, nepřikazoval, všechno co poskytl, bylo v můj prospěch.

Ti, kteří prošli skupinou kolem nakladatelství KRUH, je možné nazvat „Dvořákovy děti“. Kolik vás asi bylo? Postupem času nás přibývalo, někteří se přihlásili sami, ale hlavní proud přicházel z literárních soutěží, kde byl Jan Dvořák pravidelně v porotách. Vytvořili jsme neformální skupinu při nakladatelství, na schůzkách jsme diskutovali o svých literárních úmyslech. Použil jsi termín „Dvořákovy děti“, ano, tak jsme to chápali. Některé osobně znáš, stáli u zrodu Střediska východočeských spisovatelů v Pardubicích. Lubor Macháček, Marcella Marboe, pozdější dlouholetá předsedkyně, Miloš Vodička, Petr Musílek. Dále Luboš Zelený z Trutnova, František Uher z Havlíčkova Brodu, Jiří Faltus z Lanškrouna, Luboš Huml z Týniště, Josef Plachetka z Byzhradce – poslední dva jmenovaní už nejsou mezi námi. Po zániku nakladatelství KRUH - Uher, Faltus, Huml, Plachetka a já jsme vytvořili skupinu „Pět z Kruhu“ a setkávali jsme se dál, dokonce jsme vydali několik čísel občasníku s naší tvorbou a překlenuli jsme tím období do vzniku pobočky Obce spisovatelů v Pardubicích.

Vidíš dnes někde nějaké nakladatelství, jako byl KRUH? Nelze příliš srovnávat, doba je jiná. Informovanost, zvláště po příchodu covidu, je minimální. Existuje hodně malých nakladatelství, kde prakticky neexistuje nějaká pomoc autorovi a vydává se to, co jim bylo doručeno, stejně tak neexistují honoráře, naopak si autor musí přispívat, pokud si neplatí všechno. Velká nakladatelství, která pomoc poskytnou, jdou po zisku a vydávají pouze zavedené autory. Nechtěl bych v této době začínat…

(pokračování str. 243)

Ročník XI., vyšlo 17. ledna 2022. Redakce a spolupracovníci, Homepage: **www.jmb-obrazy.cz**, kontakt: **smejkalv.jmb@email.cz** **(*)…** Starší články z Městských novin lze nalézt na internetu: https:www.lanskroun.eu/mestske-noviny-lanskroun-2021-***číslo vydání***

JMB Newsletter **59**

Leden / January 2022

VÝTVARNÉ UMĚNÍ–VÝSTAVY–AUKCE–ZPRÁVY–NOVINKY–SETKÁNÍ

Art – Vernisagges - Exhibitions – Auctions – News – Meetings - Literature

malíře, grafika a ilustrátora Ing. Václava Smejkala (JMB), Lanškroun

Přejeme Vám skvělý start do roku 2022.
Snad nás mocipáni nezatáhnou do pekel.

Podsvětí

Underworld

HALÓ NOVINY, L-U-K 50/2021 : SBÍRKA OSMIZVUČÍ, Praha

Hello newspaper with appendix Literature-Art-Culture, Prague, CZ

Týdeník Unie českých spisovatelů, z. s., 8. ročník (Kmen 35. ročník). Vychází jako příloha Haló novin. Vedoucí redaktor Karel Sýs. Redakční rada: Ivana Blahutová, Michal Černík, Michael Doubek, Pavol Janík, Alexej Mikulášek, Michal Polický, Radovan Rybák, Jan Tužinský. Grafická úprava Studio FUTURA. Nevyžádané příspěvky se nevracejí.
Kontaktní adresa: Politických vězňů 9, 110 00 Praha 1.

(22. 12. 2021)

Literatura · Umění · Kultura 50 2021

Týdeník Unie českých spisovatelů, z. s.

POSLEDNÍ TICHÝ VÝKŘIK

V životě už to tak chodí, že slýcháme mnohá slova renomovaných, pějících chválu na bezvýznamný průměr jenom s ohledem na jejich minulé zásluhy. Platí to i na literárním poli. O to více si ceníme každé zmínky o autorech, konkrétně o básnících, kteří žijí a tvoří v ústraní uchvátaného a hektického světa, vytváří svou vřelou a niternou poezií laguny jasu, jistoty a čistoty. Platí to i o sbírce **Miroslava Kubíčka OSMIZVUČÍ** (Oftis, 2021 102 str.), kterou čtenář bere do ruky s jistým ostychem a úctou před něčím, proti čemu je člověk bezmocný. Miroslav Kubíček nás navždy opustil dříve, než nás jeho sbírka přišla potěšit jako poslední tichý výkřik.

Již sám název naznačuje, že Kubíček zůstal věren svému způsobu tvorby, jemuž je vlastní objevování jazykových novotvarů. Tentokrát je jich poskromnu, jako kdyby se hladina ve studnici invence trvale ustálila. Druhou vlajkovou lodí sbírky je básníkovo sepjetí s končinami svého života, jakési vzácné poetické krajinářství, které není platným atributem, ale skutečnou hodnotou. Již jsem kdysi použil citát z díla Luboše Zeleného, že poezie je tetování duše. Právě pro Mirka Kubíčka je charakteristickým symbolem, slovo básník není pouhým označením umělecké profese, nýbrž zaslouženým čestným titulem.

S neokázalým souzněním splývají Kubíčkovy verše s prostředím, které se k němu vrací jako stavební kameny. V básni Vzpomínka čteme *kameníci ze skal jdou,* v básni Blíž k podhradí blíž *šel bych pěšky / až pod Lipnici.* Nepočítaně je v jeho celoživotní tvorbě návratu do rodného, v té době specificky kamenického kraje. Nepočítaně je v jeho poezii vyznání lásky k přírodě a k lidem, kteří ji modelují, sami přírodou modelováni. Kubíček je však především básníkem svých Rychlebských hor, básníkem v tom nejširším smyslu slova. Stal se strážcem klenotnice jeho pohádek a pověstí, které shromáždil ve svých knihách, jako je Josef Lukášek vládcem pohádkových Orlických hor, jako zůstává Marie Kubátová strážkyní krkonošských pokladů.

Sbírka Osmizvučí je jakýmsi Kubíčkovým aktivním mementem, vyznáním a pokorným přijetím trvalých hodnot. V básni Posečení to dokazují verše *v posečené travině / kořínky nové jitří / věčný růst jiskří.* Jako kdyby měly spodní proud, vyznávající přesvědčení, že vždycky tu bude někdo mladý, něco mladého, něco pro budoucnost. Nikoli pouhý host.

Až dojemný je závěr sbírky, v němž rezonuje smíření a vědomí, že pro tuto zemi, pro svoje blízké, pro milovanou poezii, učinil vše, co bylo v jeho silách. Do paměti se vrývají jako do Kubíčkova milovaného kamene verše z básně Nikam *bezcílná cesta beze slov / jen raci se houfují / v klepetech prázdnou naději / bolí to / květen 2021*. Je to básníkovo mužné loučení. Jako málokdy však platí, že básník odchází, jeho poezie však zůstává. Zůstává vrytá do všech jeho cest, kročej za kročejem, pohled za pohledem, vrytá do mraků i slunečního jasu, do dnů všedních i svátečních.

Nelze opomenout, že poslední sbírky Miroslava Kubíčka jsou nerozlučně spjaty s charakteristickým výtvarným doprovodem **Václava Smejkala**, který dokázal osvítit i stíny, diskrétně zahalit jeho poezii v nezvykle kompaktní rovině. Ve sbírce Osmizvučí se jejich kroky srovnaly v důvěrném souladu.

S Miroslavem Kubíčkem nás opustil další český básník, jehož zralost možná ocení teprve budoucnost. Kdyby na jeho náhrobním kameni stálo pouze Básník, jiskřila by z kamene ryzí pravda. ▪

František Uher

DERNISÁŽ VÝSTAVY MEZI OBRAZY_6, Lanškroun

The last day of exhibition „Between pictures No. 6“, Lanškroun, CZ (7. 1. 2022)

přátelé

Osmizvučí

komentovaná prohlídka

Nešťastní jsou ti, kteří se domnívají, že je jim vše dovoleno /Cicero/

MĚSTSKÉ NOVINY 01 / 2022, Lanškroun(*)

Town's Newspaper No. 01 / 2022, Lanškroun, CZ

Lanškroun MĚSTSKÉ NOVINY číslo 1 2022

Výstava MEZI OBRAZY 6

Ve čtvrtek 2. prosince 2021 se konala v Městské knihovně Lanškroun vernisáž výstavy ilustrací malíře Václava Smejkala(JMB) s názvem MEZI OBRAZY_6 a podtitulem Illustrations. Moderováním celý večer provázela ředitelka knihovny Linda Netušilová. Recitace básní ze sbírky Osmizvučí se ujal učitel Pavel Studený, člen Divadla Ve středu. Vystavené ilustrace se převážně váží ke sbírce Osmizvučí básníka Miroslava Kubíčka ze Šumperka. Kniha, vč. ilustrací, byla dokončena, ale její realizace se autor již nedožil. Jeho synové se zasloužili o její vydání ve vydavatelství Oftis v Ústí nad Orlicí. Vernisáž proběhla za účasti vážených hostů a představitelů města Lanškroun. Byli jimi starosta města Radim Vetchý, místostarostové Oldřich Strnad a Miloš Smola. Dále zástupci z Pardubického centra Střediska východočeských spisovatelů Milan Dušek ze Žamberka, Jiří Faltus z Lanškrouna a Josef Lukášek z Bystrého u Dobrušky. Milou povinností bylo přivítat syny básníka - Miroslava Kubíčka a Marcela Kubíčka. Pro tuto příležitost rádi přivezli ze Šumperka obraz *Zrození*, jež je použit na titulní stranu křtěné básnické sbírky, a který byl vystaven pouze v den vernisáže. Celá výstava je koncipována jako hold zesnulému básníku Miroslavu Kubíčkovi. Ke zpřítomnění pana Kubíčka posloužila rozměrná fotografie z ocenění od města Šumperka v roce 2013. V kulturní vložce vystoupili mladí žáci z lanškrounské ZUŠ s hrou na kytary. Slavnostní pokřtění básnické sbírky sledovalo asi čtyřicet přítomných návštěvníků. Následně se ujal slova starosta města a ocenil aktivitu městské knihovny. „Chápu, že udělat vernisáž v této covidové době, je opravdu náročný úkol.“ „Nejhorší byla ta nejistota, zda to vůbec bude,“ doplnila ředitelka Linda Netušilová. Slova se také ujal Miroslav Kubíček ml. (jinak generální ředitel česko-polské firmy) a poděkoval organizátorům za uspořádání výstavy a vzpomínku na jejich otce. Vyzdvihl úlohu Lanškrouna a projevil svoji náklonnost k našemu městu: „Často jezdím služebně kolem, ale dnes už vím, že tu mám přátele.“ Při volném programu probíhala diskuze na všech stranách a vytvořil se klasický kroužek přátel a diskutujících. Druhý den jsem potkala starší známou, která se moc omlouvala: „Víte, hrozně ráda bych byla přišla na vernisáž, ale já se moc bojím covidu“. „To nevadí, máte možnost jít se podívat na výstavu do čítárny městské knihovny.“ Ta bude probíhat do 7. ledna 2022. Předvánoční výstava v Městské knihovně Lanškroun je pro Václava Smejkala(JMB) jeho 103. prezentací.▪

Jana Soukupová

POVÍDÁNÍ SE SPISOVATELEM MILANEM DUŠKEM [2/2], Žamberk

Follow up with Milan Dušek, Žamberk, CZ

Co bys chtěl ještě ve svém spisovatelském životě dokázat? Dlužen zůstávám román *Mrtvá z Divoké Orlice*, který měl vyjít před svátky v Oftisu, ale ten ukončil svoji činnost. Musím najít jiného vydavatele. Předpokládám, že nevydržím v literární nečinnosti, ale jestli to bude pár povídek čí víc, záleží na mém zdravotním stavu. Dnes nikdo neví, s čím přijde zítřek.

Co bys přál lidem a zejména spisovatelům v novém roce 2022?

Važte si zdraví a zůstaňte realisty. Samotná zatvrzelost nestačí.▪

M.Dušek,J.Dvořák

VZPOMÍNKA NA SPISOVATELE JANA DVOŘÁKA, Hradec Králové

Doc. PhDr. Jan D V O Ř Á K * 10. 05. 1937 Litomyšl † 8. 12. 2021 Hradec Králové

Recollection to a master of words Jan Dvořák, Hradec Králové, CZ

Spisovatel, literární i filmový teoretik. Pracoval jako vš. pedagog, ředitel nakladatelství KRUH a ředitel Ústavu českého jazyka a literatury Ped. fakulty Univerzity H. Králové. Jeho pseudonym byl *Jan Robert*. Psal prózu, odbornou literaturu, sborníky, studie, články, eseje z oblasti literatury a filmu, dramatické texty, rozhlasové hry a dramatizace. Člen PEN klubu, OS, Čestný předseda SVčS v Pardubicích - oblast Hradecko. Literatura: Who is Who, Čeští spisovatelé 20. století, Slovník českých spisovatelů, Kdo je kdo 2009, atd. ▪